

Kisboldogasszony

(szeptember 8.)

Mik 5,1–4a

„Te, Efratai Betlehem”

De te, (Betlehem) Efrata, bár a legkisebb vagy Júda nemzetségei között, mégis belőled születik majd nekem, aki uralkodni fog Izrael felett. Származása az ósidőkre, a régmúlt időkre nyúlik vissza. Ezért elhagyja őket az Úr, míg nem szül, akinek szülnie kell, és testvéréhez, Izrael fiaihoz vissza nem tér a maradék. Föllép és legelteti nyáját az Úr erejében, az Úrnak, az ő Istenének fenséges nevében. Letelepedhetnek, mert hatalmát kiterjeszti egészen a föld határáig. Ő maga a béke lesz.

Mikeás próféta a Kr. e. VIII. századi próféták közül a legutolsó. Akkor működik, amikor az északi királyság egy része, Szamaria elesik (Kr. e. 721). A próféta politikai szerepéről semmit sem tudunk, sőt életrajzi adatai is igen hiányosak. Prédikációiban leginkább a bűnnel, a büntetéssel foglalkozik, és nem a politikával. Talán mindenkinél jobban tudta, hogy az igazi veszély nem a fegyverekben és III. Tiglatpilezer asszír hadseregében rejlik, hanem abban, hogy a papok megvesztegethetők, a kereskedők csalnak és a vallási szkepszis jeleként nemcsak Jahvének, hanem a kánaánita isteneknek is mutatnak be áldozatot.

Ezen sötét társadalmi kép felrajzolásával áll szemben a könyvben található messiási jövendölés, amely az ideális Dávid-utód megjelenését jövendöli. Izajás és Sámuel messiási szövegeivel rokon (Iz 7.9.11; 2Sám 7; Zsolt 89) gondolatokat olvashatunk. A héber szövegben a helység neve Efrata, vagyis az a hely ahol Dávidot királlyá választották. Ide helyezi a messiás érkezését, és ezt az utalást használja fel Mt 2,5–6 Jézus születésének helyét azonosítva azzal a földrajzi hellyel, amelyhez a messiási ígéret kapcsolódik.

A szöveget Mária születésnapján, Kisboldogasszony ünnepén idézzük annak ellenére, hogy Mária születése a hagyomány szerint nem Betlehemhez kötődik, hanem Jeruzsálemhez: a Betesda fürdő mellett őrizték ugyanis Mária születésének helyét. Mária üdvtörténeti szerepével, azonban csak akkor kezdenek foglalkozni, amikor Betlehemben megszüli gyermekét, és ezzel beírja magát az üdvtörténetbe.

Sem Betlehem, sem Efrata nem lett volna olyan híres, ha Jézus születése nem kötődik ehhez a helyhez. A héberben gyakorta mondják –

amikor el kell hagyni egy országot és egy várost –, hogy „ez is csak egy hely”. De másrészt a bibliai szövegek nagyon ügyelnek arra, hogy megőrizzék azoknak a helyeknek a nevét, ahol valami történt az Isten és az ember között. Számos esetben visszajárnak ezekre a helyekre, sőt zarándokolnak is, mert úgy érzik, azon a helyen sokkal könnyebb kapcsolatot teremteni az Istennel. Bizonyos események után e hely tehát emlékezteti a későbbi generációkat Isten nagy tetteire.

Mindenki ugyanúgy jön a világra, de nem mindenkinek lesz a születésnapja később is Isten megjelenésének az emlékezete. Nem mindenkinek a neve fonódik össze a messiási gondolattal, sőt nem mindenkinek áldja a nevét generációkon keresztül az utókor. Máriát sem csupán azért tiszteljük, mert képes volt megszületni és szülni. Hanem azért, mert az élet fakasztásnak e mozzanatai összekapcsolódtak az Isten-hittel és Jézus messiási küldetésével. Aki szült, az nemcsak a biológiai anyaságot vállalta, hanem gyermeke messiási küldetésében is részt vett. Mária az első keresztény hívő lett: megvetve és nélkülözve is kitartott az isteni ígéretek mellett, sötét és félelmetes pillanatokban is tudott a Golgotán hinni Fia jövőjében, feltámadásában. Ezért a legnagyobb elkeseredés, amikor valaki megátkozza születésének napját vagy mások átkozzák meg azt. A legnagyobb elismerés viszont, amikor az utókor áldottnak nevezi valakinek a születése napját, és a születése helye zarándokhelyé válik. Nem lehetünk mindannyian híresek, de arról tehetünk, hogy nevünket Isten nagy tetteivel és megváltásával együtt emlegessék. Olyanként, aki életével tett tanúságot hitéről.